

im Gedächtnisse Jorgas haften blieben. Deutsche Soldaten, die aber möglicherweise auch gar keine richtigen Deutschen waren — verunreinigten und beschmutzten auf vandalische Art einen Teil der Bibliothek Jorgas, während zwei Vizefeldwebel — im Zivilstand Lehrer — während der Bukarester Besatzung eine Broschüre herausgaben, in welcher die Hauptstadt unseres Vaterlandes, nicht besser und schlechter als alle anderen Hauptstädte der Welt, als ein Hort der Dirnen und Hochstapler bezeichnet und nicht nur das regierende Königshaus, sondern auch das Andenken weiland König Carols des Ersten und der hochgemuten Königin Carmen Sylva auf das unflätigste in den Staub gezerzt wurde. Es ist sehr begreiflich, dass Jorga hierüber auf das tiefste empört war und die Erinnerung hieran lange nicht verwinden konnte, trotzdem man einzelne Rohlinge, wie sie ja im Weltkrieg auch bei allen anderen Nationen zu finden waren, niemals für ein ganzes Volk verantwortlich machen kann.

Was uns Deutsche in Rumänien anbelangt, so wissen wir, dass wir in Jorga einen ehrlichen und aufrichtigen Freund und Beschützer haben, so lange auch wir ehrlich und aufrichtig sind und es, um ein berühmtes Wort Ludwig des Vierzehnten zu variieren, mit Stolz und Begeisterung verkünden werden: „L'État c'est moi aussi“ — „Der Staat bin auch ich!“ Und dass es, um ein anderes bekanntes Wort in abgeänderter Form zu zitieren, ausserhalb Rumäniens kein Leben gibt, und wenn es ein Leben gibt, so ist es doch nicht so schön, wie daheim in unserem lieben Vaterlande!

Viktor Orendi-Hommenau

Profesorul N. Iorga și studențimea

Doamnelor și Domnilor,

Cei cari m'au precedat au desvoltat în fața Domniilor Voastre multiplă activitate a uneia din cele mai mari glorii prezente ale neamului nostru. Activitate desfășurată în multe domenii, dar totuși caracterizată printr'o prestațiune de muncă intensă și perseverentă, o muncă în care pe lângă aceste note predominante intră și un element absolut necesar pentru atingerea idealelor umane și anume: dragostea pentru ce are de făcut, născută din speranța înfăptuirii a ceva bun și durabil.

Această speranță pentru realizarea jintelor propuse, devenită o credință puternică, a însoțit și însoțește neconținut sufletul marelui Nicolae Iorga. A defini pe acest colos al gândirii și muncii românești, a defini pe acela care s'a impus prin propriile

sale forțe atenției și admirației întregii lumi civilizate, ar fi din partea mea modest reprezentant al tineretului studențesc din acest colț de țară, o îndrăzneală încercare. Dar voi putea să fac altceva. Și anume, voi putea să încerc să definesc și precizez legăturile pe care Nicolae Iorga, ca profesor, ca Român le-a avut și le are cu studențimea română.

Din amintirile celor ce l-au cunoscut în intervalul de la 20 până la 40 ani ai vieții sale, (nu pot să spun, când era tânăr pentru că Nicolae Iorga este veșnic tânăr) din impresiunile pe care tineretul românesc de acum le primește neconștient de la acest nesecat izvor de energie superioară, din toate acestea voi căuta să sintetizez, duralinicele liant dintre sufletul lui N. Iorga și sufletul studențimii de odinioară și de acum.

Din prima dată în care studenții de-atunci l-au cunoscut pe el ca student, elementul determinant al simpatiei generale îndreptată spre el, a fost însușirile intelectuale superioare. Studenții erau mândri că aveau în mijlocul lor un tânăr, care aproape copil ca vârstă, totuși ar fi putut fi prin limpedea sa judecată și marea sa putere de muncă cinstea oricărei universități din lume, Ca profesor tânăr, Nicolae Iorga s'a făcut iubit tineretului studios prin vastele sale cunoștințe, care se extindeau năvalnic și în afara domeniului specialității sale, prin temperamentul său vif, printr-o severitate bine înțeleasă și mai ales prin puternica sa iubire de neam și țară. Acest puternic simțământ a fost un imbold pentru o muncă fără preget fie în cercetarea cronicelor prăfuite în care strălucitul trecut al poporului românesc aștepta pe acela ce avea să dea la o parte vălul cu care era de veacuri acoperit, fie în sprijinirea tuturor acțiunilor de culturalizare a națiunii noastre, fie în sprijinul intensificării legăturilor existente între ținuturile românești subjugate de diferiți cotropitori cum și în acțiuni isvorâte din propria-i inițiativă, care toate nu aveau decât un singur scop: *Creierea unei Români întregite și consolidate sufletește.*

Dorința tacit nutrită în sufletul milioanelor de români, atunci când vitegiile soartei se abătuseră asupra poporului nostru, această dorință, în sufletul tineretului studențesc mai ales, era atât de puternică, încât naștea acțiuni violente de afirmare și de reacțiune contra tendințelor vrăjmașilor noștri cum și contra stărilor din țara noastră.

Nicolae Iorga a fost prin marele său suflet, prin naționalismul său neînfricat, prin temperamentul viu, tumultuos, un animator al tineretului studențesc român în lupta pentru promovarea neamului românesc. A fost un animator în lupta ce tineretul a dus-o contra acelor care nu voiau a îmbrăca într-o haină românească acțiunile și viața lor de toate zilele. Momentul în care personalitatea prof. Nicolae Iorga se impune atenției tuturor ca vajnic luptător naționalist și mentor al tineretului ro-

mănesc în lupta naționalistă, este anul 1906. În 1906, atunci când pretinsa aristocrație a țării noastre, cu limbă, obiceiuri și simțăminte străine nouă, voia să necinstească scena teatrului național din București, dând loc la reprezentații în altă limbă decât cea românească, studenții la cuvintele vibrânde de revoltă în dreptățile ale profesorului Iorga își cumulează eforturile pentru a împiedeca etalarea acestei rușini: Aservirea teatrului național reprezentării de p'ese în limbi străine, aservirea acestui teatru care trebuia să fie un templu pentru cultivarea și înfrumusețarea limbii noastre numai.

Profesorul Iorga a fost acela care a încălzit sufletul tineretului de atunci. El a fost acela care a adus scânteia necesară ca focul să se aprindă.

Manifestația studențască de atunci înăbușită de baionete și-a ajuns totuși scopul.

Aceasta a fost prima manifestație studențască, aprobată de toți cei cari simțeau românesc. Ea a fost prima reacțiune energică contra acelorora ce și băteau joc de ce este românesc, considerând că a citi și a vorbi limba țării în care trăiau constituia o înjosire.

Neuitate rămân cuvintele poetului Al. Vlahuța: „Bietii studenți! săracii noștri studenți! Ei singuri numai îndrăznesc în atât de deficiente situații materiale în care se sbat să și spună curat gândurile pe cari le au, să le strige în auzul tuturor, să lupte pentru ele cu riscul de a îndura baionetele și închisoarea... Ei singuri înflăcărați de profesorul lor N. Iorga, luptă pentru înlăturarea rușinii ce vrea să ne-o aducă pretinsa noastră aristocrație“.

Era natural că între sufletul tineretului românesc și sufletul prof. Nicolae Iorga, să se creeze cu această ocazie trainice legături, pe care nimic nu le va putea distruge.

Mai târziu în acțiunile sale naționaliste sau culturale a fost urmat în deaproape de tineret.

E destul să reamintim pentru aceasta școala creată de Nicolae Iorga în jurul revistei „Semănătorul“. Cine oare dintre studenții vremurilor de atunci nu a fost influențat de curentul semănătorist?

Apoi „Liga Culturală“ creiată în scopul pregătirii sufletelor tuturor românilor, pentru că atunci când va fi clipa decisivă pentru ființa neamului nostru, să fim, cum a spus Andrei Mureșanu „Uniți în cuget și simțiri“.

Sufletul acestei ligi cărcia toți Românii știu cât îi datorăm, a fost profesorul N. Iorga. Datorită acțiunii acestei ligi, acțiune condusă cu rațiune și entuziasm de N. Iorga, s'a putut înfăptui unirea tuturor (inuturilor) românești, într'un timp scurt, fără tratative și tergiversări, pentru că toți aveau același suflet:

Ardeleanul, Basarabeianul, Bucovincianul, Olteanul, toți erau unul și același, toți erau Români.

Ori printre factorii de scamă cari au activat în acest sens a fost și studențimea română de pretutindeni.

Cuvintele lui Nicolae Iorga aveau răsunet puternic în sufletul tinerilor, cari porneau la muncă pentru a înfăptui ceea ce mentorul lor N. Iorga socotea că trebuie să facă.

După unire tineri din toate ținuturile, studenți și nestudenți se adună voluntar în urma chemării prof. Iorga, la focarul de lumină de la Vălenii de Munte, unde el, prof. Iorga, va căuta tot mai mult să le plămădească un suflet românesc, făcându-i să-și cunoască bine țara, avuțiile ei, gloriile trecutului ei, forțele ei prezente și viitoare, va căuta tot mai mult să sădească în fiecare încredere în viitorul țării și mândrie că este Român.

Un alt determinant al creării legăturilor indisolubile dintre N. Iorga și studențimea a fost și grija părintească pe care a avut-o față de studenți.

El e contra trimerii tinerilor bacalaureați în străinătate pentru studii atât timp cât în țară avem școli de valoare de cel puțin egală cu acelea din străinătate. Dar motivul important al acestei atitudini era grija ca cei plecați în străinătate tocmai la vârsta în care se închiagă fiecare o entitate sufletească, să nu-și piardă nimic din simțimintele moștenite.

Ca rector al Universității din București, vedem aceeași grijă față de tineret, aceleași preocupări menite a realiza o recoltă superioară de intelectuali, din care țara va putea să folosească ceea ce îi este necesar.

S'a putut verifica încăodată anul trecut, că studențimea română privește cu aceleași credințe și speranțe spre profesorul Iorga, așa cum au privit și predecesorii lor dealungul deceniilor trecute. S'a putut verifica aceasta atunci când dușmanii neamului nostru au îndrăznit a arunca insulte asupra celui care plecat peste mări și țări pentru a duce faima neamului său, nu avea posibilitatea de a le răspunde.

În lipsa lui însă a reacționat studențimea.

A reacționat studențimea văzând că se batjocorește de acei cari nu au nimic sfânt în această țară, numele celui, către care ea își îndreaptă cele mai curate sentimente.

Astăzi, când nori grei amenință seninul cer și pașnicul pământ al Țării noastre, astăzi când se cere ca jertfă pentru consolidarea economică și sufletească a țării noastre, nu sânge, ci multă muncă, căci numai munca este cea care poate crea ceva, și poate păstra acel ceva în stare bună, noi tineretul găsim că e necesar, ca și în trecut, a ne ordona munca sub directivele celui care tot ce înfăptuește, înfăptuește pentru țară și din dragoste de țară.

Intellectualii, țara întreagă, căci nu e nici un mic sătuc ascuns cine știe unde, în care numele lui să nu fi pătrus, nu ca nume de om poltic, ci ca nume de om ce muncește trudnic pentru țară și neam, țara întreagă îl sărbătorește cu ocazia împlinirii a 60 de ani și se bucură că cel care îi are, este tot tânăr, puternic, tot plin de energie și voință cu și atunci când avea 30—40 de ani, țara întreagă se bucură mai ales, că inteligența și marea sa putere de muncă pot fi acum utilizate în cel mai greu post și anume în acela de unde să dirijeze activitatea, sub toate aspectele, a neamului nostru.

Studentimea, în al cărei suflet grija zilei de mâine pentru neamul nostru, ocupă cel mai mare loc, studentimea al cărui suflet vibrează la fel cu sufletul studenției din 1906, 1922, împărtășește la fel marca bucurie de a vedea pe animatorul ei de odinioară sărbătorindu-și 60 de ani în deplinătatea puterilor. Studentimea de astăzi ca și cea de la 1906, însuflețită numai de idei de bine pentru neam, nu s'a mișcat și nu se mișcă decât atunci când interesele, demnitatea, ființa țării noastre sunt în joc.

Studentimca își dă seama destul de bine că țara noastră ospitalieră a primit, primește zilnic, și adăpostește pe acei cari caută a săpa temeliiile. Studentimea își dă seamă cine sunt acei cari au infectat viața noastră socială introducând corupția și moravuri ce dăunează prosperitatea țării.

Ca și cea de la 1906 animată de profesorul Iorga, mișcărilor studenției de astăzi nu sunt pornite decât dintr'un puternic sentiment de iubire de țară și nu din alte considerente.

Cât sunt de legitime aceste mișcări, știu toți aceia cari se sesizează de toate problemele importante ce se impun prin ele însăși, spre rezolvarea conducătorilor noștri.

Studentimea română de pretutindenj își simte reînăscute noi puteri și noi speranțe în ceea ce privește dezideratele ei, acum când cel sărbătorit de toată suflarea românească, acum când cel care a fost animatorul ei de odinioară este primul între aleși pentru îndreptarea relor de care suferă țara și are putința de a purifica și împrosăta atmosfera vieții noastre publice.

Studentimea timișoreană, în special, ale cărei curate sentimente față de profesorul Iorga s'au manifestat în toate ocaziile, se bucură laolaltă cu toți bunii Români, că omul care cuprinde în mintea lui o lume întreagă, omul care a cinstit ca nimeni altul numele de Român, oriunde a fost, marele om care reprezintă cea mai de seamă rezervă morală a țării noastre, intră în al 61-lea an al vieții sale, cu multă voioșie și dorință de muncă intensă.

Studentimea timișoreană mai speră că din sufletul marelui om care mai alaltăeri, trecând prin orașul nostru, plin de obidă

și durere, privind la destrămarea prestigiului țării noastre în afară și la mizeriile vieții dinăuntru și care totuși s'a înseninat la vederca studențimii ce venia să-î aducă un curat omagiu pentru activitatea-i fără preget, depusă în interesul țării, studențimea timișoreană speră că obida și durerea au fost isgonite din acest mare suflet și că grație judecății sale luminate, cinstei lui, obida și întristarea vor dispărea din sufletele tuturor Românilor

Să trăiască Nicolae Iorga, marele Român, către care astăzi se îndreaptă nădejdiile întregului neam românesc.

Const. Calapod

Reprezentantul Studenților Școalei
Politecnice din Timișoara